

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ВЗАЄМОДІЇ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ

***КОРНІЄЦЬКИЙ О.В., Д.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

У сучасних умовах особливий інтерес для вчених-економістів і фахівців транспортної галузі представляє можливість використання логістичних методів на транспорті. При цьому основний вектор розвитку транспортної логістики орієнтований на оптимізацію перевезення вантажів. Транспортування розглядається як підтримуюча функція логістики, що забезпечує фізичне переміщення товарно-матеріальних цінностей між учасниками ланцюга поставок з мінімальними витратами.

Використання логістичного підходу в організації вантажних і пасажирських перевезень, як правило, обмежується питаннями управління транспортними підприємствами й комплексами. Разом з тим розробка методології забезпечення взаємодії в контексті організації поточкових процесів у системі транспорту в цей час є маловивченим напрямком логістики. Взаємодія транспортно-логістичних систем та її окремі елементи складають предмет дослідження багатьох вчених й сьогодні. Такий значний інтерес до теми міжрегіональної взаємодії пов'язаний із великим колом питань, що стосується процесу механізму застосування транспортно-логістичних систем, виходячи з цього постає питання більш доцільного вивчення цієї теми.

Сучасні транспортні системи належать до категорії великих виробничо - і соціально-орієнтованих економічних систем і мають потребу в оптимальних управлінських рішеннях, що забезпечують функціонування й розвиток у складі інфраструктурних комплексів адміністративно-територіальних утворень: міст або регіонів з перспективою їх включення в структури міжрегіонального масштабу або країни в цілому. Це може бути досягнуте шляхом використання методології логістичної інтеграції [1].

У транспортній системі діють складні, багатофакторні, нестационарні поточкові процеси (пасажирські, матеріальні, інформаційні, фінансові), що вимагають дослідження, опису й наступної оптимізації на основі використання аналітичного

моделювання, адаптованого до методів логістичного адміністрування.

Підвищення ефективності управління є урахування і використання можливості самоорганізації у взаємодії структурних елементів логістичної системи. Оптимальність процесів може бути досягнута шляхом формування механізмів синхронізації матеріальних, фінансових і інформаційних потоків. Це вимагає переосмислення принципів і методів управління в системі транспорту. Проблеми взаємодії суб'єктів транспортного ринку визначають необхідність концентрації уваги на формуванні механізмів самоорганізації в регулюванні процесів надання транспортних послуг на транспорті. Це обумовлено тим, що регіональний транспортний комплекс має мультиплікативний ефект, що проявляється у взаємозв'язку й взаємозалежності сполучених з ним галузей економіки. Досягнення його передбачає наявність системи управління, здатної забезпечити включення механізмів самоорганізації й виникнення синергетичного ефекту. Важливу роль у реалізації зазначених причинно-наслідкових закономірностей відіграє логістичний підхід.

Під логістикою транспорту нами розуміється сукупність методів управління процесами транспортного обслуговування вантажо- і пасажиропотоків і сполученими з ними матеріальними, інформаційними, фінансовими й іншими потоками з метою ефективного використання наявних ресурсів. У світлі цього поняття можна уточнити ряд термінів логістики стосовно до логістичної системи транспорту:

– логістичний підхід до управління транспортом полягає в об'єднанні окремих елементів перевізного процесу в інтегровану систему;

– логістична система транспорту створюється й діє як цілісне складне організаційно-економічне утворення, що виконує функції управління сервісними, матеріальними й супутніми їм інформаційними й фінансовими потоками.

Цілі логістичної системи реалізуються через загальні й спеціальні функції управління. Розглядаючи їх зміст у світлі здійснення логістичного адміністрування, варто вказати: прогнозування й планування являє собою функцію, засновану на вивченні закономірностей формування напрямків, обсягів, динаміки попиту на транспортні послуги в цілому й по видах транспорту; оперативне регулювання включає контроль над виконанням перевезень і відстеження руху транспортних засобів відповідно до графіку; облікова функція має на увазі збір, обробку, зберігання й

видачу інформації про діяльність транспорту, формування необхідного документообігу, підготовку й видачу інформації керівництву для прийняття рішень і складання звітності; організаційна функція забезпечує розміщення й розвиток пасажирських транспортних підприємств, формування системи транспортного обслуговування маршрутів, розробку раціональних схем руху транспорту в конкретній зоні обслуговування вантажів і пасажирів (місто, регіон, країна); контрольна функція полягає у відстеженні ступеня відповідності фактичних параметрів процесів і потоків їх плановим значенням, визначенні ситуацій, що вимагають запобігання відхилень техніко-експлуатаційних і інших параметрів понад припустимі значення; аналітична функція в комплексному вивченні всіх сторін діяльності системи транспорту на основі різних методичних підходів і в інтерпретації інформації, наявної у виробничій, фінансовій, управлінській, статистичній звітності для формування достовірних висновків з позицій осіб, що приймають рішення.

Пріоритетність інтеграції в логістиці визначає потребу координації на всіх рівнях перетинання й взаємодії потокових процесів. Практика логістичного адміністрування передбачає вирішення питань міжфункціональної і між організаційної координації [2].

Зі змістовної точки зору координація в інтегрованій логістичній системі ієрархічного типу, що має єдину глобальну мету, спрямована на узгодження індивідуальних цілей і варіантів поведінки окремих елементів, при яких кожен учасник поліпшує або не погіршує значення своєї функції корисності, а система в цілому поліпшує якість вирішення загального завдання. Системна інтеграція елементів у єдине ціле призводить до появи нових якостей, що не зводяться до якостей елементів окремо. Ця властивість служить ознакою внутрішньої цілісності системи і її системоутворюючим фактором. Нові якості системи в значній мірі визначаються характером зв'язків між елементами й можуть варіюватися в широкому діапазоні - від повного узгодження до повної їх незалежності.

Проведене дослідження еволюції концепції інтегрованої логістики дозволяє зробити висновок, що її розвиток був орієнтований саме на вдосконалювання управління процесами синхронізації. Закономірним результатом стала орієнтація на потреби споживача й взаємодії ланок логістичного ланцюга на основі єдиного критерію.

Звідси випливає висновок, що логістичні підходи окремих потоків і їх сукупності повинні здійснюватися за рахунок зміни:

- параметрів окремо взятих потоків і потокових процесів;
- параметрів інтегрального потоку й потокового процесу;
- обмежень на параметри потоків і потокових процесів;
- зміни функціональних зв'язків між ними.

Пошук шляхів оптимізації діяльності організацій у сфері транспортних послуг для регіонів України об'єктивно актуальний. У той же час дослідження показали, що дотепер відсутній комплексний науково-обґрунтований логістичний підхід до реалізації стратегій розвитку регіональних транспортних комплексів, немає єдиного комплексного логістичного підходу, заснованого на сучасній теоретичній і методичній основі. Логістичний підхід повинен розглядатися як ефективний механізм оптимізації логістичних витрат у процесі транспортування вантажів від постачальника до кінцевого споживача, що сприяє підвищенню оптимізації господарюючих суб'єктів на всіх рівнях управління. Об'єктивна необхідність ефективного управління транспортними комплексами, підвищення оптимізації їх організаційних структур визначають необхідність дослідження й практичної реалізації прогресивних логістичних підходів в умовах кризи української економіки.

Транспортно-логістичний центр (ТАЦ) є також одним з елементів регіональної транспортно-логістичної системи й повинен відповідати сучасним економічним умовам господарювання.

Основою регіональної транспортно-логістичної системи повинні стати сучасні високо механізовані багатофункціональні мультимодальні термінальні комплекси, гарантовано забезпечуючи клієнтуру транспортно-експедиційним обслуговуванням із широким спектром сервісних і комерційно-ділових послуг, що виконують функції логістичних транспортно-розподільних центрів, об'єднані в регіональну логістичну систему на основі формування єдиного організаційно-економічного, інформаційного й нормативно-правового простору.

Центральне місце серед функціональних підсистем регіональної транспортно-логістичної системи повинні займати регіональні розподільні центри, що інтегрують у собі велику кількість основних і підтримуючих транспортно-логістичних функцій і які забезпечують накопичення вантажів, вантажопереробку, сервісне й комерційно-ділове обслуговування, стикування видів транспорту при забезпеченні узгодження транспортно-технологічного процесу, організацію

ефективного розподілу товарів і доставку їх кінцевому або проміжному споживачеві.

Інноваційні прориви в розвитку й нарощуванні сучасних транспортних комплексів, яких потребують регіони України, не можуть бути реалізовані в рамках традиційних підходів і значною мірою залежать від того, наскільки при цьому буде розвинена система транспортних послуг, що значною мірою сприяє максимально ефективному застосуванню інноваційних підходів у процесі реалізації стратегічно обґрунтованих рішень у досліджуваному сегменті ринку транспортних послуг.

Література.

1. Пономарьова Ю.В. Логістика / Ю.В. Пономарьова. – [2-ге видання]. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.

2. Попов В. Парадигма потокового управління / В. Попов, И. Крайнюченко // Логистика. – 2003. – № 3. – С. 23-24.

3. Сергеев В. Логистические системы мониторинга цепей поставок: [учебное пособие] / В. Сергеев, И. Сергеев. – М. : ИНФРА-М, 2003. – 172 с.

4. Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок / Д. Уотерс; пер. с англ. – М. : ЮНИТИ-Дана, 2003. – 502 с.

5. Цвирицько И.К. структуризации методов и моделей логистики / И.К. Цвирицько // Логистика. – 2003. – № 2. – С. 16.

МАРКЕТИНГОВИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

***БІЛОУСЬКО Т.Ю., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ЛИТВИНОВА О.М., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.В. ДОКУЧАЄВА***

Конкурентоспроможність є складною, комплексною економічною категорією, що відображає сукупність виробничих, організаційних, управлінських, маркетингових та інших можливостей підприємства. Для успішного господарювання підприємства повинні акцентувати увагу не лише на ефективності виробництва, але й на ефективності функціонування у відповідному конкурентному